

بُرَءؤُا
مِنْكُمْ
وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ
اللّهِ
كَفَرْنَا
بِكُمْ
وَبَدَا
بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةُ
وَالْبَغْضَاءُ اَبَدًا
حَتّى
تُؤْمِنُوا
بِاللّهِ
وَحْدَهُ
اِلَّا
قَوْلَ
اِبْرهيمَ
لِاَبيهِ
لَاَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ
وَمَا
اَمْلِكُ
لَكَ مِنَ
اللّهِ مِنْ
شَىْءٍ
رَبَّنَا
عَلَيْكَ
تَوَكَّلْنَاوَاِلَيْكَ
اَنَبْنَا
وَاِلَيْكَ
الْمَصيرُ
“İbrahim’de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir
örnek vardır. Hani onlar kavimlerine, 'Biz sizden ve Allah’ı bırakıp taptıklarınızdan
uzağız. Sizi tanımıyoruz. Siz bir tek Allah’a inanıncaya kadar, sizinle bizim aramızda
sürekli bir düşmanlık ve nefret belirmiştir' demişlerdi. Yalnız İbrahim’in,
babasına, 'Senin için mutlaka bağışlama dileyeceğim. Fakat Allah’tan sana gelecek
herhangi bir şeyi önlemeye gücüm yetmez' sözü başka. Onlar
şöyle dediler: Ey Rabbimiz! Ancak sana dayandık, içtenlikle yalnız sana
yöneldik. Dönüş de ancak sanadır” (Mumtehine 60/4). Hz. Eyyub
 bedenî hastalığa müptela olduğunda şöyle dua etmişti:
اِذْ نَادى

رَبَّهُ
اَنّى
مَسَّنِىَ
الضُّرُّ
وَاَنْتَ
اَرْحَمُ
الرَّاحِمينَ “Hani o Rabbinde, “Şüphesiz ki ben derde u&gradım, sen ise merhametlilerin en merhametlisinin” diye niyaz etmişti” (Enbiya 21/83) O’nun tevekkül ve teslimiyet dolu süzlerine karşı şüyle buyrulmuştur:
اِنَّا
وَجَدْنَاهُ
صَابِرًا
نِعْمَ
الْعَبْدُ
اِنَّهُ
اَوَّابٌ “...
Gerçekten biz Eyyûb’u sabreden bir kimse olarak bulduk. O ne güzel bir kuldu! O, Allah’a çok yönelen bir kimse idi" (Sâd 38/44)
Müminlerin son Peygamber Hz. Muhammed'i kendilerine örneö almaları, eylem ve davranışlarını onun emir ve yasaklarına göre belirlemeleri gerekir. Zira olgun mümin olabilmenin yolu, ona tabi olmaktan geçer. Olgun müminde bulunması gereken özellikler farklı surelerde deçişik şekillerde dile getirilmiştir. Mesela, Âl-i İmrân suresinin 134-135. ayetlerinde olgun müminlerin özellikleri şüyle beyan edilmiştir:
اَلَّذينَ
يُنْفِقُونَ
فِى
السَّرَّاءِ
وَالضَّرَّاءِ
وَالْكَاظِمينَ الْغَيْظَ
وَالْعَافينَ عَنِ
النَّاسِ
وَاللّهُ
يُحِبُّ
الْمُحْسِنينوَالَّذينَ
اِذَا
فَعَلُوا
فَاحِشَةً
اَوْ
ظَلَمُوا
اَنْفُسَهُمْذَكَرُوا
اللّهَ
فَاسْتَغْفَ

85;#1615;#1608;#1575;

#1604;#1616;#1584;#1615;#1606;#1615;#1608;#1576;#1616;#1607;#1616;#1605;#1618; #1608;#1614;#1605;#1614;#1606;#1618;

#1610;#1614;#1594;#1618;#1601;#1616;#1585;#1615;

#1575;#1604;#1584;#1617;#1615;#1606;#1615;#1608;#1576;#1614;

#1575;#1616;#1604;#1617;#1614;#1575;

#1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1615;

#1608;#1614;#1604;#1614;#1605;#1618;

#1610;#1615;#1589;#1616;#1585;#1617;#1615;#1608;#1575;

#1593;#1614;#1604;#1609; #1605;#1614;#1575;

#1601;#1614;#1593;#1614;#1604;#1615;#1608;#1575;

#1608;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618;

#1610;#1614;#1593;#1618;#1604;#1614;#1605;#1615;#1608;#1606;#1614;

“Onlar bollukta ve darlıkta Allah yolunda harcayanlar, fukelerini yenenler, insanları

affedenlerdir. Allah iyilik edenleri sever. Yine onlar, ccedil;irkin bir iş yaptıkları, yahut nefislerine

zulmettikleri zaman Allah’sı hatırlayıp hemen g’nahlarının bağışlanmasını isteyenler

-ki Allah’tan başka g’nahları kim bağışlar- ve bile bile, işledikleri (g’nah)

zerinde ısrar etmeyenlerdir.” Olgun m’min olmayı belirleyecek unsur, genelde

iccedil;inde bulunan şartlara ve toplumun ihtiya’larına g’re şekillenmektedir. Buna

g’re ilme, ibadete, ahlaka, insana saygıya, yardımlaşma ve dayanışmaya n’nem

verilmeyen toplumlarda, insanlığın erdemi iccedil;in ka’ccedil;inılmaz olan bu n’zelliklere

değer vermek olgun m’min olmanın gereği olacaktır. Olgun m’minin n’zelliklerini

ş’yle n’zetleyebiliriz:: 1. Namazı huşu ile kılmak Namaz, belirli şartları taşıyan

m’minin yerine getirmekle y’k’ml’ olduğu ibadetlerin başında gelmektedir.

G’nde beş vakit namazı kılmak zorundadır. Namazı huşu ile kılmak; farz, vacip,

s’net ve c’;dabına uyarak, Allah’ı g’r’yormuş gibi ihlasla kılmak şeklinde

yorumlanabilir. Namazın huşu ile kılınması Kur’c’da ş’yle ifade edilmektedir:

#1602;#1614;#1583;#1618;

#1575;#1614;#1601;#1618;#1604;#1614;#1581;#1614;

#1575;#1604;#1618;#1605;#1615;#1572;#1618;#1605;#1616;#1606;#1615;#1608;#1606;#1614; #1575;#1614;#1604;#1617;#1614;#1584;#1610;#1606;#1614;

#1607;#1615;#1605;#1618; #1601;#1609;

#1589;#1614;#1604;#1614;#1575;#1578;#1616;#1607;#1616;#1605;#1618;

#1582;#1614;#1575;#1588;#1616;#1593;#1615;#1608;#1606;#1614;

“M’minler ger’ekten kurtuluşa ermişlerdir.Onlar ki, namazlarında (huşu) derin

saygı iccedil;indedirler” (M’min’c’;n 23/1-2) 2. Allah yolunda infak etmek.

Allah’sın kendilerine lutfettiđi nimetleri, toplumda bu nimetlere muhta’cccedil; insanlarla

paylaşabilmeleri olgun m’minlerin n’zelliklerinden biridir. Toplum, b’t’n

uzuvları ile bir bedene benzer. Uzuvlar nasıl bir bedeni oluşturuyor ve b’t’n

arz ediyorsa bunun gibi toplum da zengini, fakiri, alimi ve cahili ile bir b’t’n

Bu a’cccedil;ıdan bakıldığında Allah, toplumu teşkil eden her ferde diğer fertlerin yararına

sunulduğunda faydalanabileceği t’rden nimetler vermiş, kimini zengin, kimini fakir, kimini

sanat’c’;r, kimi t’cccar yapmıştır. İnfak, insanın sahip olduğu nimetlerden belli bir kısmını

toplumda n’muhta’cccedil; kimselere sunması, arzetmesidir. İnfak dinimizde c’cccedil;ok

n’nemli bir sosyal yardımlaşma ve dayanışma n’şeklidir. Kur’c’-nı Kerim’sde

en c’cccedil;ok yer alan kavramlardan biri infaktır. Y’ce Allah ş’yle buyurmaktadır:

#1610;#1614;#1575; #1575;#1614;#1610;#1617;#1615;#1607;#1614;#1575;

#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1610;#1606;#1614;

امَنُوا
اَنْفِقُوا
مِنْ
طَيِّبَاتِ
مَا
كَسَبْتُمْ
وَمِمَّا
اَخْرَجْنَا
لَكُمْ مِنَ
الْاَرْضِ
وَلَا
تَيَمَّمُوا
الْخَبيثَ
مِنْهُ
تُنْفِقُونَ
وَلَسْتُمْ
بِاخِذيهِ
اِلَّا اَنْ
تُغْمِضُوا
فيهِ
وَاعْلَمُوا
اَنَّ اللّهَ
غَنِىٌّ
حَميدٌ نَمَا
تُنْفِقُوا
مِنْ خَيْرٍ
يُوَفَّ
اِلَيْكُمْ
وَاَنْتُمْ
لَا
تُظْلَمُونَ
نَمَا
تُنْفِقُونَ
اَمْوَالَهُ
ْ بِالَّيْلِ
وَالنَّهَار
ِ سِرًّا
وَعَلَانِيَ
ً فَلَهُمْ
اَجْرُهُمْ
عِنْدَ
رَبِّهِمْ

وَلَا خَوْفٌ
عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ
“Mallarını gece ve gündüz, gizli ve açık hayra sarfedenler var ya, onların
mükafatları Allah katındadır. Onlara korku yoktur, üzüntü de
çekmezler” (Bakara 2/274). Bu ve benzeri bir çok âyette yüce
Allah,infakı teşvik etmektedir. Peygamberimiz (a.s.) Allah için muhtaç kimselere
yardımı tavsiye etmiştir: َﻻ حَسَدَ
إَّﻻ في
اثنَتَيْنِ
رَجُل آتَاهُ
اللّهُ
الحِكْمَةَ
فَهُوَ
يَقْضِى
بِهَا
وَيُعَلِّمُ
07;َا، وَرَجُل
آتَاهُ
اللّهُ مَاًﻻ
فَسَلّطَهُ
عَلى
هَلَكَتِهِ
في الحَقِّ “
Sadece şu iki kişiye gıpta edilir. Bunlardan birincisi, Allah’ın kendisine verdiği malı Hak
yolunda harcamayı başaran kimse, diğeri de, Allah’ın kendisine verdiği hikmet ile yerli
yerince hükmeden ve onu başkalarına öğreten kimse”. [\[2\]](#)
مَا مِنْ
يَوْمٍ
يُصْبِحُ
فِيهِ
الْعِبَادُ
إَِّﻻ
وَمَلَكَانِ
يَنْزَِنِ
مِنَ
السَّمَاءِ
يَقُولُ
أَحَدُهُمَا:
اَللَّهُمَّ
أَعْطِ
مُنْفِقًا
خَلْفًا؛
وَيَقُولُ
اﻵخَرُ:
اَللَهُمَ
اَعْطِ

75;#1578;#1616; #1608;#1614;#1576;#1614;#1588;#1617;#1616;#1585;#1616;
#1575;#1604;#1589;#1617;#1614;#1575;#1576;#1616;#1585;#1610;#1606;#16
14; #1614; “Andolsun ki sizi biraz korku ve açlıkla, bir de mallar, canlar ve
ürünlerden eksilterek deneriz. Sabredenleri müjdele” (Bakara 2/155)
Sabretmeden elde edilebilecek hiçbir meziyet yoktur. Sabırlı olma farklı isim ve kelimelerle
ifade edilmiştir.Mesela cihatta, zorluk, meşakkat ve sıkıntılar karşısında sabretmek" şecaat"
kelimesiyle, şehevî arzular karşısında sabır ve metanet "iffet" kelimesiyle ifade edilmiştir. Sabır
kolay bir iş değildir. Bu yüzden Allah sabredenlere hesapsız derecede mükafat
vereceğini bildirmektedir.

#1575;#1616;#1606;#1617;#1614;#1605;#1614;#1575;
#1610;#1615;#1608;#1614;#1601;#1617;#1614;#1609;
#1575;#1604;#1589;#1617;#1614;#1575;#1576;#1616;#1585;#1615;#1608;#16
06;#1614; #1575;#1614;#1580;#1618;#1585;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618;
#1576;#1616;#1594;#1614;#1610;#1618;#1585;#1616;
#1581;#1616;#1587;#1614;#1575;#1576;#1613; “... Sabredenlere
mükafatları elbette hesapsız olarak verilecektir” (Zümer 39/10). 4. Hilim sahibi
olmak. Hilim, olaylar karşısında aceleci davranmamak ve teenni ile hareket etmek demektir. "Hilim"
akıl ve kültür ile kazanılan, sosyal ilişkilerde sabırlı, hoşgörülü,
bağışlayıcı, uzlaşmacı ve medenî davranışlar sergilemeyi sağlayan ahlakî bir olgudur.
Peygamberimiz (a.s) bir sahabiyi üverken, #1573;#1606;#1617;#1614;
#1601;#1616;#1610;#1603;#1614;
#1582;#1614;#1589;#1618;#1604;#1614;#1578;#1614;#1610;#1618;#1606;#16
16;
#1610;#1615;#1581;#1616;#1576;#1617;#1615;#1607;#1615;#1605;#1614;#15
75; #1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1615;
#1575;#1604;#1618;#1581;#1616;#1604;#1618;#1605;#1615;#1548;
#1608;#1614;#1575;#65271;#1606;#1614;#1575;#1577;#1615; ..
“Sende Allah’ın sevdiği iki haslet vardır; bunlardan biri hilim, diğeri de teennîdir
”[6] buyurmuştur. Yüce Dinimiz İslam’da hilim ile davranmanın kişiyi
güzel sonuçlara ulaştıracağı ifade edilmektedir:
#1608;#1614;#1604;#1614;#1575;
#1578;#1614;#1587;#1618;#1578;#1614;#1608;#1616;#1609;
#1575;#1604;#1618;#1581;#1614;#1587;#1614;#1606;#1614;#1577;#1615;
#1608;#1614;#1604;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1587;#1617;#1614;#1610;#1617;#1616;#1574;#1614;#1577;#16
15; #1575;#1616;#1583;#1618;#1601;#1614;#1593;#1618;
#1576;#1616;#1575;#1604;#1617;#1614;#1578;#1609;
#1607;#1616;#1609;#1614;
#1575;#1614;#1581;#1618;#1587;#1614;#1606;#1615;
#1601;#1614;#1575;#1616;#1584;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1609;
#1576;#1614;#1610;#1618;#1606;#1614;#1603;#1614;
#1608;#1614;#1576;#1614;#1610;#1618;#1606;#1614;#1607;#1615;
#1593;#1614;#1583;#1614;#1575;#1608;#1614;#1577;#1612;
#1603;#1614;#1575;#1614;#1606;#1617;#1614;#1607;#1615;
#1608;#1614;#1604;#1616;#1609;#1617;#1612;
#1581;#1614;#1605;#1610;#1605;#1612; “İyilikle kötülük
bir olmaz. Kötülüğü en güzel bir şekilde sav. Bir de bakarsın ki,

seninle arasında düşmanlık bulunan kimse sanki sıcak bir dost oluvermiştir” (Fussilet 41/34) 5. Öfkeye hakim olmak Öfkeye hakim olabilmek müminin önemli bir ahlîkî niteliğidir. Toplumsal hayata baktığımızda, bir anlık öfkeyle nice hayatların söndüğünü; yuvaların yıkıldığını, kalplerin kırıldığını görürüz. Peygamber efendimiz, لَيْسَ الشَّدِىدُ بِالصُّرْعَةِ، إنَّمَا الشَّدِىدُ الَّذِى يَمْلِكُ نَفْسَهُ عِنْدَ الْغَضَبِ “Yiğit dediğin, güreşte rakibini yenen kimse değildir; asıl yiğit hiddet anında öfkesine hakim olan adamdır””[7] ifadesiyle, gerçek güçlü kimsenin, karşılaştığı problem ve beklenmedik davranışlara, sekinet ve sabırla göğüs geren kimse olduğunu bildirmektedir. Al-i İmrîn suresinin 133. îyetinde cennetin muttakîler için hazırlandığı bildirilmekte, 134. îyette muttakî insanların özellikleri zikredilmektedir. Bu özelliklerden biri muttakîlerin öfkelerine hakim olup insanların kusurlarını bağışlamalarıdır. 6. Ahde vefa Ahde vefa, verilen sözü tutmak, yapılan sözleşmeye uymaktır. Mümin hem Allah'a hem de insanlara verdiği söze riayet eder. Yüce Allah Müminun suresinin ilk dokuz îyetinde kurtuluşa eren müminlerin niteliklerini bildirmektedir. Bu niteliklerden biri de onların emanetlere ve verdikleri sözlere riayet etmeleridir. Ahde vefa, insanı yücelten meziyetlerden biridir. Toplumda güvenin oluşması ve insanların birbirine güvenerek çeşitli teşebbüslerde bulunabilmeleri, borç ve yükümlülük altına girebilmeleri ve böylece iktisadî canlılığın sağlanması insanlar arasında ahde vefa şuurunun gelişmesi ve yerleşmesine bağlıdır. Dinimiz diğer ahlakî meziyetlerin yanında buna da gereken önemi vermiştir. Yüce Allah şöyle buyurmaktadır: اَوْفُوا بِعَهْدِ اللّهِ اِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْاَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللّهَ عَلَيْكُمْ كَفيلًا اِنَّ اللّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

"Antlaşma yaptığınız zaman, Allah'a karşı verdiğiniz sözlere; yerine getirin. Allah'ı kendinize kefil kılarak pekiştirdikten sonra yeminlerinizi bozmayın. Şüphesiz Allah yaptıklarınızı bilir" (Nahl16/91).

1608;1614;1575;1614;1608;1618;1601;1615;1608;1575;

1576;1616;1575;1604;1618;1593;1614;1607;1618;1583;1616;

1575;1616;1606;1617;1614;

1575;1604;1618;1593;1614;1607;1618;1583;1614;

1603;1614;1575;1606;1614;

1605;1614;1587;1618;1572;1615;1604;1611;1575;

"... Verdiğiniz sözlere; yerine getirin. ¸nk; sözlere (veren sözlere;nden) sorumludur" (İsra 17/34) 7. Affedici olmak Yüce Yaratıcının, Kur'an'da en ¸ok zikredilen sıfatlarından birisi de affedici oluşudur. Rahmani bir sıfat olan affetme, olgun insanların de niteliği olarak zikredilmiştir. Kur'an-ı

Kerim'de, Hz. Peygamber'in şahsında bütün insanların, minlere, 1582;1615;1584;1616;

1575;1604;1618;1593;1614;1601;1618;1608;1614;

1608;1614;1575;1618;1605;1615;1585;1618;

1576;1616;1575;1604;1618;1593;1615;1585;1618;1601;1616;

1608;1614;1575;1614;1593;1618;1585;1616;1590;1618;

1593;1614;1606;1616;

1575;1604;1618;1580;1614;1575;1607;1616;1604;1610;1606;1614;

"Sen af yolunu tut, iyiliği emret ve cahillerden yuz ¸evir" (Araf 7/199) buyurulmaktadır. Al-i İmran suresinin 134. ¸yetinde muttek;

insanların ¸zelliklerinden biri olarak onların insanları affettiği bildirilmektedir. 8.

Güvenilir olmak. Müminlerin en ¸nemli ¸zelliklerinden biri de güvenilir olmasıdır. Peygamberimizin yaşadığı toplumda en belirgin ¸zeliği "el-emn" oluşu idi. Yaşadığı toplum onu adından daha ¸ok bu unvanıyla anardı. Peygamber

olarak görevlendirilip insanları Allah'ı tanımaya ve yalnız O'na ibadet etmeye ¸ağırınca Mekke müşrikleri ona düşman oldular ve düşmanlıkları, onları peygamberin hayatını ortadan kaldırmaya ¸rete kadar sevk etti. Buna rağmen birbirlerinden ¸ok ona güvenilir geliyor, kıymetli eşyasını, altın ve mücevherlerini ona emaneten bırakıyorlardı. Mekke'den Medine'ye hicret ettiği gece yanındaki emanetlerin sahiplerine verilmesi için Hz. Ali'yi bu sebeple yatağında bırakmıştı. Peygamberimizin bu

davranışı, onun emanete ne kadar ¸nem verdiğini göstermektedir. Esasen o, halkın güvenini kazanmamış olsaydı insanlar kısa süre içinde inan ¸larını, ¸det ve geleneklerini bırakarak onun etrafında toplanırlar mıydı? Kur'an-ı Kerim'de müminin ¸zellikleri sayılırken emanete riayet etmeye de yer verilmiştir.

1608;1614;1575;1604;1617;1614;1584;1610;1606;1614;

1607;1615;1605;1618;

1604;1616;1575;1614;1605;1614;1575;1606;1614;1575;1578;1616;

1607;1616;1605;1618;

1608;1614;1593;1614;1607;1618;1583;1616;1607;1616;1605;1618;

1585;1614;1575;1593;1615;1608;1606;1614;

"O müminler ki, emanetlerine ve ahitlerine riayet ederler" (Müminin 23/8)

Emanete hıyaneti Peygamberimiz nifak belirtisi saymıştır.

1571;1585;1618;1576;1614;1593;1612;

1605;1614;1606;1618; 1603;1615;1606;1617;1614;

1601;1610;1607;1616; 1603;1614;1575;1606;1614;

مُنَافِقاً
خَالِصاً.
وَمَنْ
كَانَتْ
فِي.هِ
خَصْلَةٌ
مِنْهُنَّ
كَانَتْ
فِيهِ
خَصْلَةٌ
مِن.َ
النِّفَاقِ
حَتّى
يَدَعَهَا. :
إذَ.ا
أُؤ.ْتِمِنَ
خَانَ،
وَإذَا
حَد.ّثَ
كَذ.َبَ،
وإذ.َا
عَا.هَدَ
غَدَرَ،
وَإذَا
خَاصَمَ
فَجَرَقِ
قِكَانَ
الَّذينَ
امْعَنِ
اللَّغْوِ
مُعْرِضُونَ
قِ "Onlar ki, faydasız işlerden ve boş sözlerden yâzâr ve râzâr çevirirler”
buyurulmaktadır. Ayette geçen "lağv" kelimesi dünya ve âhirette faydası
olmayan boş ve anlamsız sözler, fiil ve davranışlardır. Müminlerin bundan uzak durması
gerekir. 10. Merhametli olmak. Mümin merhametli insandır. Allah insanların merhametli
olmalarını ve birbirlerine merhamet tavsiye etmelerini istemektedir:
ثُمَّ كَانَ
مِنَ
الَّذينَ
امَنُوا
وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبْرِ

